

Børn som verdensmålere

Den første daginstitution i Danmark, der blev Verdensmåls-certificeret. De har Verdensmålshjul, genbrugsreoler, indsamling af dåseringe til at finansiere benproteser og kapsellåg til førerhunde – og meget mere! I en kompleks verden skal børnene have handlekompetencer.

Ida på fem år kommer stolt ind på Gul stue og viser sin rygsæk til sine venner og til de voksne. På rygsækken er der blevet sat en nål med Verdensmålshjulet. Ida fortæller ivrigt: *”Se jeg har fået et Verdensmålshjul fra min farmor, og hun har den også. Det er fordi vi er Verdensmålere. Jeg og farmor vi passer også på hinanden, og vi passer på planeten Jorden”*. Verdensmålere er en benævnelse som er betydningsfuld, og som børnene i Børnehuset Løvbakken flittigt bruger. Ordet 'Verdensmålere' er børnenes egen opfindelse i forbindelse med vores indsats i arbejdet med de 17 Verdensmål.

Som landets første børnehave er vi blevet Verdensmåls-certificeret gennem 'Chora 2030.' Det skyldes børnehavens flerårige, målrettede arbejde med at give verdensmålene en central plads i både det pædagogiske arbejde og måden børnehaven drives på. Vores verden er kompleks og i store udfordringer, og vi ønsker at vores børn får handlekompetencer for ikke at komme til at stå i en følelse af afmagt.

Genbrugsreol til mål 10 og 12

Allerede ved Børnehavens indgang får man øje på et stort Verdensmålshjul, der symboliserer, at her gør man sig umage

med at passe på vores fælles klode og på hinanden. Går man indenfor emmer her med det samme af forskellige tiltag og aktiviteter, der afspejler dette arbejde. Det første man møder er vores genbrugsreol, hvor familierne benytter sig af at kunne bringe aflagt tøj, sko, legetøj og bøger i omløb, så andre børn kan få gavn af det. Børnene er i dagligdagen med til at lægge tøjet pænt sammen, og sørge for at de ting, som vi modtager til formålet præsenteres indbydende. Ved dette tiltag berører vi Verdensmål nr. 10 Mindre ulighed og nr. 12 Ansvarligt forbrug og produktion.

Dåseringe til benproteser

For at lykkes med at bidrage til en mere bæredygtig udvikling i verden er det nødvendigt at vi indgår i samarbejder med andre. I vores arbejde med Verdensmål nr. 17 Partnerskab for handling indsamler vi dåseringe og plastickapsellåg. Indsamlingen bruges til at støtte projekter ude i den store verden. Konkret bruges dåseringene til et projekt i Asien, hvor der laves benproteser. Kapsellågene støtter et projekt i Holland, hvor der uddannes førerhunde. Denne aktivitet fører til mange gode samtaler med børnene, hvor vi kan tale om forskellige livsbe-

Af Tine Vinding Salomonsen, leder, og Mitra C. Overgaard, pædagog, Børnehuset Løvbakken, Nørresundby.

tingelser for folk ude i verden, og hvordan vi kan være med til at gøre en forskel. Det giver også en fællesskabsfølelse ved at familierne bidrager til indsamlingerne på en måde, hvor alle kan være med. Vi oplever ofte at børn, som ikke længere går i børnehaven, stadig kommer og aflevere deres indsamlede plastiklåg og dåseringe.

Netop at gøre en forskel er vigtige bevæggrunde for vores arbejde med De 17 Verdensmål. Vi deltager hvert år også i forskellige velgørende tiltag som fx Danmarksindsamlingen, hvor børnene op til dagen har udarbejdet kunstværker, som de ved en fernisering har solgt til forældre og bedsteforældre for at samle penge ind. Her har vi været med til at støtte op om bl.a. projekterne 'Styrk verdens piger' og 'Børn på flugt.'

Snakke om miljømærkede indkøb

Børnenes kunstværker er blevet lavet af genbrugsmaterialer, og vi har gennem arbejdet med de 17 Verdensmål også fået et naturligt fokus på vores øvrige forbrug

af materialer. Det afspejles også i vores indkøb generelt, hvor vi altid forsøger at købe så bæredygtigt som muligt ud fra forskellige miljømærkninger. Vi taler med børnene om disse mærkninger, og på den måde bliver denne opmærksomhed naturlig for børnene i børnehaven. Vi får positive reaktioner fra forældrene, der fortæller at deres børn på indkøbsturen giver dem en ny viden og opmærksomhed. F.eks. om svanemærket eller FSC-mærket, som børnene kalder for bæredygtigt træ.

Det lille egetræ

Theis på 3 år kommer løbende over til en pædagog og siger "du skal skynde dig at komme". Theis tager pædagogen i hånden og går over til cykelbanen. Der viser han et lille bitte nyt egetræ, som har valgt at gro midt på cykelbanen. Han siger ivrigt, vi må skynde os at redde det, så det ikke bliver trampet på. Flere børn kommer til, og de drøfter, hvad de skal gøre med det lille træ. I fællesskab når de frem til, at de må grave træet op, og plante det i en af børnehavens plantekasser. Her kan

Børnene tager aktivt del i affaldssorteringen i dagligdagen.

det gro sig stort og stærkt, så træet igen kan komme tilbage til skoven.

Eksemplet er et lille indblik i, hvordan der gennem arbejdet med De 17 Verdensmål er skabt et fællesskab blandt børn og voksne om at tage ansvar for det miljø, der omgiver os. Vores børn anerkendes som borgere, der er i stand til at gøre en positiv forskel, og som børn, der er med til at tage beslutninger og løse problemer. Børnene bidrager aktivt til at skabe en mere bæredygtig verden, uden at vi skubber ansvaret over på dem.

I april deltager vi i Danmarks affaldsindsamling, hvor der også her sættes fokus på miljømæssig bæredygtighed. Her arbejdes fokuseret med *Verdensmål nr. 14 Livet i havet* og *15 Livet på land*. Vi samler affald i Nørresundby sammen med børnene og deres familier. I april fejrer vi også Jordklodens dag, hvor vi sammen med børnene planter et nyt træ som en gave til jorden. Disse aktiviteter giver gode samtaler med børnene omkring, hvordan vi alle kan være med til at passe på jorden og jordens ressourcer.

Tørresnor i stedet for tørretumbler

I dagligdagen arbejder vi konkret med *Verdensmål nr. 7 Bæredygtig energi*. Vi taler med børnene om, hvordan vi kan være med til at spare på ressourcerne. Det kan være ved håndvasken, hvor vi taler om at spare på vandet, eller ved at vi benævner, at vi slukker for lyset, når der er dagslys nok. Nu er det ofte børnene, der er de første til at blive opmærksomme på, at vi nu kan slukke for lyset. Vi bruger ikke længere vores tørretumbler, men hænger nu sammen med børnene vasketøjet på tørresnoren og taler om, at vi kan bruge vinden og solen som energi til, at vasketøjet bliver tørt.

Fokus på handlemuligheder

Vi benytter forskelligt børnelitteratur til at give børnene indsigt og viden. Vi berører emnerne med en bevidsthed om, at vi ikke skal efterlade børnene i en følelse af afmagt, og derfor er der stort fokus på vores forskellige handlemuligheder. Vi er ved at opbygge et lille bibliotek med forskellige

I indgangen hænger børnehavens læreplansplakater. Her har vi fået illustreret, hvordan vi konkret arbejder med de 6 læreplanstemaer og De 17 verdensmål i en sammenhæng i dagligdagen.

bøger, som er med til at belyse forskellige emner, der vedrører Verdensmålene. Her kan vi f.eks. ud fra bøgerne "Plasticsuppe" eller "Da Gry blev syg af havet" sætte fokus på miljøet i verdenshavene og gennem bogen "Velkommen" eller "Din farve, min farve" sætte fokus på social bæredygtighed. Vi oplever et stort engagement fra børnenes side, og mange børn hører vi benytte begrebet *bæredygtigt* i mange henseender i dagligdagen.

I september og oktober møder man ofte duften af hjemmebag i huset. Vi deltager nemlig hvert år i Bag for Børnetelefonen,

hvor vi sammen med forældre og børn bager forskelligt bagværk. Vi taler med børnene om, at vi sammen er med til at hjælpe de børn, som ikke har det så godt. Børnene er inddraget i processen dels ved at bage, men også konkret ved at indsamle ting på vores legeplads, som de kan anvende i bagværket. Det er f.eks. aroniabær til marmelade og æbler til æblekagen. I plantekasserne som er placeret tæt på vores insekthoteller, finder de spiselige blomster til at pynte kagerne med.

Insekthotellerne har børnene været med til at bygge, og i dagligdagen værner de

Vi bruger børneyoga som et redskab til at arbejde med De 17 Verdensmål på en sanselig, lærerig og sjov måde, og som også er med til at fremme børnenes sundhed og trivsel.

Børnehavens genbrugsreol er en konkret måde, hvor vi gør noget for at passe på jordens ressourcer

Børnenes flotte tegninger til Grundlovstalen illustrerer på en visuel måde, hvad børns rettigheder handler om.

om det gode miljø på legepladsen til gavn for netop insekterne.

Social bæredygtighed handler om at være gode ved og passe på hinanden – både i det nære og i de fjerne fællesskaber.

Verdensmålene som yoga

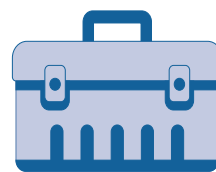
Verdensmål nr. 3 Sundhed og trivsel er også centralt i vores dagligdag i børnehaven. Udover vores fokus på det globale fællesskab har vi derfor også fokus på vores individuelle trivsel. I dagligdagen har vi fokus på trivselsfremmende emner som venskaber, leg, kost, kunst og musik. For at styrke fysisk og mentalt velvære anvender vi også børneyoga. Gennem leg, fortællinger og yogastillinger berøres komplekse emner om Verdensmålene i børnehøjde. Her bruger vi bogen ”Yoga og de 17 Verdensmål – for børn”. Bogen er udarbejdet af en af vores medarbejdere i et tæt

samarbejde med børnene fra Børnehuset Løvbakken, hvor børnenes ideer er blevet realiseret. Børnene laver stillinger som fredsdue, skybrud, orkan, tørke, vindmølle og mange andre. Vi tager med yoga på en sanselig, sjov og legende måde fat på store emner som krig, klimaforandring og bæredygtig energi.

Den tegnede Grundlovstale

Hvert år sættes der fokus på demokrati, hvor vi sammen med børnene berører emnet på forskellige måder. Vi taler med børnene om *Verdensmål nr. 5 Ligestilling mellem kønnene* og *nr. 16 Fred, retfærdighed og stærke institutioner*. Vi sætter fokus på demokrati, ligestilling og børns rettigheder, og børnene byder ind med deres egne udsagn om dette. Børnenes udsagn skrives ned, og hænges op i forbindelse med fejringen af børnenes grundlovsdag. På Grundlovsdagen samles alle børn, og der holdes en Grundlovstale. Grundlovstalen er tegnet af børn, og det er også børn der ’læser’ talen op for hele børnehaven. I talen har børnene beskrevet børnenes rettigheder set ud fra et barnesyn. Den starter med ”Alle børn har ret til en sund planet, alle har ret til mad og vand, alle har ret til at se forskellige ud, alle børn har ret til sin familie” og slutter med ”alle børn har ret til kærlighed, og der skal være fred i verden”. Efter talen synger hele børnehaven sangen ”Alle børn har ret” skrevet af Kim Larsen.

Børnehuset Løvbakken er en stor børnehave, hvor børn og familier kommer fra mange forskellige baggrunde og nationaliteter. Vi oplever at arbejdet med De 17 Verdensmål har givet et betydningsfuldt og tæt fællesskab blandt børn, forældre og personale. Et fællesskab, der er vigtigt for alle på tværs af alder, religion eller kultur, og hvor vores fælles formål er en mere bæredygtig verden.

Værktøjskassen

Korte spørgsmål til refleksion:

1. Hvad betyder verdensmålene hos jer?
2. Hvordan taler I om nødvendige kompetencer i verden, som den ser ud i dag?
3. Hvilke handlemuligheder giver I børnene?

Tine Vinding
Salomonsen
Børnehuset
Løvbakken
Løvbakken 1, 9400
Nørresundby
TVS-fb@aalborg.dk